

גוט שבת

Gut Sábész

19. évfolyam 38. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 20:27 • כ"ט סיון תשע"ז • 2017. 6. 23. • פרשת קרח • Szombat kimenetele: 21:48

Cádikok sírjai, megszentelt helyek

Ráchel ősnánk sírját férje, Jáákov ősapánk egy út melletti épülettel jelölte meg, azért, hogy a babiloni fogságba menő zsidók majd elhaladva sírva imádkozzanak az Örökkévalóhoz. Ekkor Ráchel is sírva fog majd imádkozni gyermekeiért. Többek között ebből is tanuljuk, hogy az igaz emberek lelke összeköttetésben áll sírhelyükkel. Tudatában vannak a Földön zajló eseményeknek, velünk örülnek és velünk szenvednek. Imádkoznak értünk, és könyörgésük oly eredményes, hogy általánosan elterjedt szokás meglátogatni a sírjukat, és ott imádkozni az Örökkévalóhoz, illetve arra kérni a cádikot, hogy ő is imádkozzon értünk.

Idén június 27-ére esik támuz hó 3, az utolsó lubavicsi Rebbe, Menáchem Mendel Schneerson rabbi járcájta (halálzási évfordulója). Ezen a napon em-

berek ezrei látogatnak el New York Queens negyedében található Montefiore temetőbe, ahol a Rebbének és apósának, a 6. rebbének az ohelje áll. Az ohel szó szerint sátrat jelent, és a cádikok, szent emberek sírja fölé emelt épületet értjük alatta.

A zsidó misztika szerint a cádikok sírja szent hely, mintha a Szentföld egy darabja lenne. Emiatt teljesülnek az itt elmondott imáink gyorsabban. Mások szerint a cádik lelke az Édenkert felé emelkedve utat hoz létre, melyen az imák gyorsabban szállnak felfelé. Maga a Rebbe is hetente többször, néha minden hétköznap is akár, felkereste elődje és apósa, Jozséf Jichák Schneerson nyughelyét, hogy ott imádkozzon a hozzá fordulóért, és kérje az előző rebbe közbenjárását.

Ma már két sír áll az ohelben, és évente több tízezer látogató –

zsidók és nem zsidók egyaránt – lép be a temetőben felállított látogatóközpontba, hogy egy kis imádkozás, szoltármondás vagy tóratanulás után a sírhoz lépjen. Ugyanitt lehetőség van arra is, hogy adakozzunk, ezzel is spirituálisan „ráhangolódva” a látogatásunkra.

Szokás, hogy a cádikok sírjánál kis cédulát vagy akár egész levelet is hagyunk. Erre a *kvitlinek* nevezett papírra feljegyezhetjük mindazokat az ügyeket, melyekhez a szentéletű elhunyt közbenjárását szeretnénk kérni. Aki először jár egy ohelnél, meglepődhet a sírokat borító cédulák tengerétől. A két rebbe sírján valóságos dombot képeznek a papírok – köztük számtalan olyan, melyet emailben küldtek a látogatóközpontba, hogy ott nyomtassák és a sírra helyezték – ezzel távolról is kérve az elhunytak segítségét.

Nyitott zsinagógák éjszakája

A Múzeumok Éjszakája „Nyitott Zsinagógák” program elemeként június 24-én, szombaton éjszaka az EMIH szervezésében 4 budapesti zsinagóga között egy különleges buszjárat közlekedik majd. A járat 22.30-kor és 23.30-kor indul a Keren Or Központtól. Igazi különlegesség, hogy a buszon – az este egy részében – Köves Slomó, az EMIH vezető rabbija is jelen lesz és autentikus idegenvezetést nyújt az érdeklődők számára.

Jelentkezés: posta@zsido.com

Útvonal: Keren Or – Vasvári utcai zsinagóga – Imaház a várban – Óbudai Zsinagóga – Keren Or

Újra zsidó napok Mádon

Második alkalommal rendezik meg a Mádi Zsidó Napok című rendezvényt. Színes kulturális programokkal, közös szombatfogadással, gasztroélménnyel és kalandokkal várják az érdeklődőket. Szombat este felép a Budapest Klezmer Band alapítója: Fegya.

Időpont: június 30–július 2.

Helyszín:

Csodarabbi fogadó, Mád

Jelentkezés: posta@zsido.com

Regisztrálj a Judaizmus Gyorstalpalóra!

Szeretnél jobban megismerkedni a zsidó hagyományokkal és átfogó képet kapni a zsidó történelemről, vallásról? Két hét alatt el-sajátítanád a héber olvasás alapjait? Bekapcsolódnál a zsidó közösségi élet vérkeringésébe? A ZSTSZ – Judaizmus Gyorstalpaló nyári szemeszterén a helyed!

IDŐPONTVÁLTOZÁS:

2017. aug. 20-szept. 1.

Jelentkezés: posta@zsido.com, 268-01-83

A lubavicsi rebbe Jozséf Jichák Schneerson és Menáchem Mendel Schneerson rabbi ohéljei

Hetiszakasz

Az isteni türelem határa

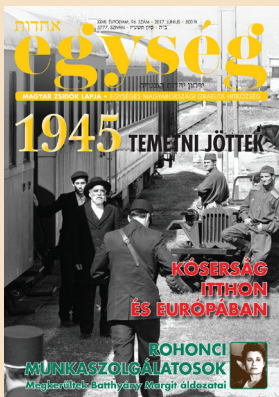
Hetiszakaszunk – *Korách* (4Mózes 16:1–18:32.) – a nagy lázadást regisztrálja. Ezúttal nem kenyérért, húsért vagy vízért lázong a nép, hanem egy kiváltságos osztály tagjai, a kohániták követelnek maguknak még több kiváltságot, még több hatalmat, oly-

annyira, hogy kétségbe vonják Mózes autoritását és uralmának isteni eredetét. Az eredmény: a lázadókat, a levita Koráchot és társait elnyeli a föld, és a nép megdöbbenven veszi tudomásul, hogy az isteni türelemnek is van határa.

Zsidó híradó

Az év legszomorúbb szenzációja az Egységben: megtalálták a rohonci tömegsírt

Megjelent az *Egység* magazin 96. száma, melyben dr. Vadász Gábor, a Rohoncon tömegsírba lőtt munkaszolgálatosok egyikének fia meséli el édesapja földi maradványai utáni hét évtizedes kutatásának történetét.

városi zsidóság jelenét megalapozó múltba kalandozunk. Elsőként a Judapest gúnynevű történetét ismerjük meg, valamint a XIX. századi pesti zsidóság szegényeket istápoló nagyszonyát, Bi-

shitz Johannát.

Vadász Géza társaival együtt az un. keresztpajtánál lelte halálát 1945 márciusában. Fia és unokája most korabeli légifelvételek segítségével határozták meg a tömegsír helyét.

Júniusi számunkban emellett annak járunk utána, miért akarják betiltani sok európai országban a kóser húsvágást. Ennek kapcsán áttekintjük a magyarországi kóser élelmiszeripar helyzetét és azt, mit is takar egy-egy terméken a kóserági pecsét.

Judapest anno néven új rovatot indítunk, melyben a fő-

Gasztronómia rovatunkban ezúttal a legalapvetőbb élelmiszerünket, a kenyeret ismerjük meg. Egy különleges zsemlerecept mellett kiderül az is, hányféle módon és miért említi a Tóra a kenyeret.

Az újságot megvásárolhatja az *EMIH Keren Or Központjában* (1052, Károly krt. 20), vagy a *Kóser Piacon* (1075, Dohány utca 36.) Ha nem szeretne semmiről sem lemaradni, akkor fizessen elő a magazinra a www.fizetes.zsido.com oldalon!

Korach lázadása

„Mert az egész közösség, mindnyájan szentek és közöttük van az Örökkévaló; miért emelkedtek hát az Örökkévaló gyülekezete felé?” (4Mózes 16:3.)

Korách nem akarta elfogadni a Mózesék által lefektetett társadalmi felépítményt, mely az istenszolgálat spirituális szintjei szerint tagozódott. Egyenlőséget akart az emberek között.

Mózes erre azt válaszolta: „Közeledni hagyott téged és mind a testvéreidet, Lévi fiait veled, és még a papságot is kívánjátok?” (4Mózes 16:10.)

Ebből a válaszból látjuk, hogy Korách valójában nem kevesebbet akart, mint a főpapi tisztséget.

Korách, aki mint az egyenlőség és igazság bajnokaként tünteti fel magát, valójában saját magának követeli a vezető szerepet.

„Hadd legyek én a főpap”, mondja Korách, „s eltörlöm a különbségeket.

Számomra mindegy, hogy mennyire élsz spirituális vagy éppen fizikai életet. Mindegyiken keresztül Istent szolgálod. Ebben nincs helye megkülönböztetésnek.”

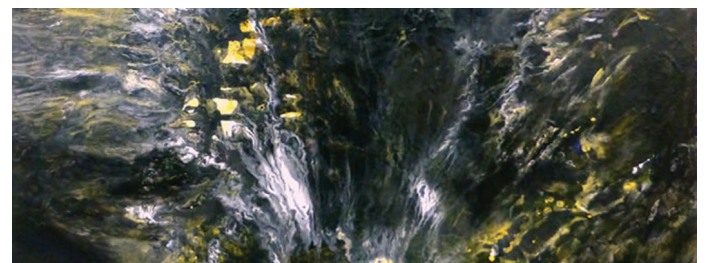
A múlt heti tórai szakasz tanulsága az volt, hogy fontos a

spiritualitás, de a lényeg a tettekben van. Eheti szakaszunk tanulsága, hogy a Tóra célja nem az uniformizálás. Az, hogy mindenkinek szerepe van az Isten szolgálatban, nem egyenlő azzal, hogy ez a szerep azonos lenne. Ez olyan mintha azt mondanánk, hogy az emberek nem csak egyenlő értékűek, de azonosak is. Egy ilyen világ, egy ilyen berendezkedés azonban a káosz melegágya lenne, mert azáltal, hogy nem lehetne meghatározni az egyes emberek szerepét, feladatát, egymáshoz való kapcsolódásuk is értelmezhetetlen lenne. Ezért, bár látszólag Korách elképzelése, követelése a teljes harmónia és egyenlőség, az valójában a viszály és a diszharmónia ősi forrása.

Fentiek szolgálhatnak magyarázatul, hogy miért foglalkozik a Tóra egy teljes fejezeten keresztül Korách nevével. A névvel, ami a megosztottságnak és a viszálynak lett a szimbóluma.

Küzdjünk magunkért és egymásért és a köztünk lévő egységért úgy, hogy közben nem esünk Korách tévedésébe!

Kovács Kristóf rabbinövendék cikke a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8:00: Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 20:30: Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban)

Péntek: 18:30: **Miért nem lehet mindent megérteni?** (Oberlander Báruch előadása);

19:30: *Minchá* délutáni ima, *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8:45: Hetiszakasz-tanulás, 9:15: Reggeli ima, majd *Kidus*;

20:15: Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Vasárnap és állami munkaszüneti napok: 10:00: Reggeli ima

Hétfő-péntek (munkanapokon): 6:30: Reggeli ima

Péntek: 19:00: Tanulás, 19:30: *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Szombat: 9:15: Hetiszakasz a kabbala tükrében

10:00: Reggeli ima, majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

Egyetem a semmi közepén

Menachem Alexenbergnek hívnak. Orlandóban nőttem fel. Egyetemi éveimet a Queens College-ban, a Yeshiva University-n és a New York University-n, töltöttem. Utóbbiban tudományközi doktorátust szereztem a művészetek, tudományok és pszichológia területein.

Először 1962-ben találkoztam a Rebbével. Nagyon emlékeztető beszélgetésem volt vele. A művészetek, a tudomány, a technológia és a judaizmus találkozási pontjait elemeztük. Később ez bizonyult életem fő munkájának, a „szakterületemnek.” Ezt az első találkozást még sok későbbi követte. Már nem emlékszem pontosan melyik találkozás során merült fel, de a Rebbe mondott valamit, ami onnantól fogva központi része lett a gondolkodásomnak. Azt mondta, hogy a héber szó, amit az *anyagra* (חומר) valamint a szellemre (רוח) használunk a mem (מ) betűt kivéve ugyanazokból a betűkből áll. „Mi a különbség a spirituális, szellemi világ és a materiális, anyagi világ között?”, tette fel retorikai jellegű kérdését, majd folytatta: „Csak a megközelítésben különböznek. Egy bizonyos megközelítésben ugyanis, ha körülnézünk akkor egy anyagi világot látunk magunk körül. Ám ha megváltoztatjuk azt a rutint, ahogy a dolgokhoz közeledünk, ha megváltoztatjuk az érzékelésünkben, így a felfogásunkban eddig működő szabályokat és prioritásokat, akkor valami mást látunk. Akkor meglátjuk a minket körülvevő dolgok mögött rejtőző spiritualitást. A szellemi és az anyagi világ nem két különálló dolog. A különbség abban rejlik ahogy mi viszonyulunk a minket körülvevő világhoz. A saját egyéni közeledésünk és kapcsolódásunk segít abban, hogy a fizikai világ minél több spirituális tartalommal teljen meg.”

Már a Columbia University-n tanítottam, mikor úgy éreztem, hogy Izraelbe akarok menni, hogy új élményeket szerezzek. New York ellentétét kerestem, s mikor különböző embereket kérdeztem meg ezzel kapcsolatban, érdekes módon többen is

Mel Alexenberg művész, író, és oktató. Hét könyvszerzője, műveit a világ negyven múzeumában állították már ki. Az interjút ráananaiban otthonában adta, 2014 júliusában.

a következő névvel válaszoltak: Jerucham.

Jerucham a Negev sivatag teljes izoláltságában elhelyezkedő falu. Akkoriban ide „rakták le” az Észak-Afrikából, főleg a Marokkóból emigrálókat. Abban az időben ez volt Izrael legelmaradottabb helye, mind gazdasági, mind oktatási, mind szociális szempontból. Ha létezett New Yorknak úgynevezett ellenpólusa, akkor az Jerucham volt! Azonban mielőtt erre az őrült vállalkozásra adtam volna a fejem, elhatároztam, hogy a Rebbe véleményét is kikérem a dologgal kapcsolatban.

Ő a következő útmutatással segített: „Jó dolog úttörőnek lenni. A te háttérrel hozzájárulhatsz Jerucham valódi felemelkedéséhez. Be kéne indítani valami magasabb szintű helyi oktatást, s átalakítani egy egyetemi várossá. A diákok mentalitása az egész falu gondolkodását megváltoztathatja.” Így befogtam a küldetésembe.

Csütörtökön érkeztem meg Jeruchamba. Első este szembe-sültünk feleségemmel, hogy az apartmanunkban nincs áram. Sábeszkor tettem egy kis sétát, hogy felfedezem a várost, és mit láttam az út során? Egy hatalmas új épületet, ami legin-

val és az egyetemmel kapcsolatban. Nagyon tetszett nekik az ötlet, teljesen el voltak ragadtatva. Megígérték, hogy további támogatásokat hoznak a folytatáshoz. Most már csak akkreditációra és tanárookra volt szükségem. Ekkor régi barátomat, Tuvia Bar Ilant hívtam fel a Bar Ilan egyetemen. Mikor beszámoltam neki a terveimről, s hogy jelenleg hol tartunk, nagyon megörült a lehetőségnek, hogy az egyetemének a Negevben is lehet egy kihelyezett tagozata, így azonnal belement minden akkreditációba.

Normális körülmények között évekig tart alapítani egy főiskolát, nekünk ez hat napig tartott. Mindez a Rebbe kreatív gondolkodásának köszönhetően. Elképesztő képzelőerővel rendelkezett. Képes volt egy mástól távoli dolgokat, problémákat összekötni és közös megoldást találni rájuk. Ebben az esetben egyszerre oldott meg szociális, gazdasági és oktatási problémát.

Jerucham ma egy csodálatos hely. A fiam és a családja is itt él. És szeretnek itt élni, mert ez most egy fantasztikus és elérhető hely. Köszönhetően a Rebbe képzelőerejének.

Mel Alexenberg

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján. Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:
www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség

Az élet kihívásai

Az élet kihívásai egyformák (izometrikusak) a lélek számára. Kierőszakolják belőle a belső erőt.

Tzvi Freeman a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

kább valami iskolára emlékeztetett. A falu déli részén volt, és feltűnt, hogy teljesen üres. A következő nap, mikor találkoztam a polgármesterrel, kérdeztem, hogy milyen célt szolgál az épület. Ő mondta, hogy sajnos, jobb híján csak az izraeli bürokrácia ostobaságát szimbolizálja, mivel jelenleg nem funkcionál. Speciális igényű gyerekek oktatására építették az épületet, már mindennel elkészültek, mikor kiderült, hogy egész Jeruchamban öt gyerek jár speciális intézetbe tanulni, és mind az ötöt naponta viszi busz egy dimonai iskolába.

Erre azt mondtam: „Adjátok nekem az épületet. A lubavicsi Rebbe kért meg, hogy indítsak el egy főiskolát a városban, ez az épület meg pont megfelelne.” A polgármester csak annyit válaszolt: „Tied, vidd!”

Két nappal később, egy csoport montreáli zsidó érkezett Jeruchamba. Elmondtam nekik a lubavicsi Rebbe tervét a falu-

Kóser konyha Sütőben sült tilápia

párve,
tojás- és gluténmentes

8 tilápia
3 nagy gerezd fokhagyma
½ narancs leve
2-3 ek. olívaolaj
só, bors, őrölt koriander,
őrölt római kömény,
pirospaprika ízlés szerint

A halat tűzálló tálba fektetjük. Meglocsoljuk a narancs levével, az olajjal, és megszórjuk a felaprított fokhagymával, valamint a fűszerekkel. Alufóliával letakarva, 180 fokban sütőben mintegy fél óra alatt készre sütjük. Kínálhatunk hozzá salátát, vagy tálalhatjuk petrezselymes krumplival, párolt zöldségekkel is.

Fontos!

Tilápia helyett más, fehér húsu halat is használhatunk. Mindazok a halak kósernek, melyeknek van uszonya és pikkelye is. Mivel a hal nem igényel kóser vágást, bármilyen halboltban vásárolhatunk, de a feldolgozáshoz vigyük a saját késünket, mivel a helyi kést minden bizonyosan más, nem kóser hal feldolgozására is használták.

Vallásközi konferenciát rendeztek Tihanyban

„Közös gondolkodás a jövőnkéről” címmel szerveztek kétnapos konferenciát az ember és környezete kulturális és morális egységéről a Tihanyi Bencés Apátságban. A tanácskozáson részt vett Köves Slomó, az EMIH vezető rabbija is.

A konferencia a történelmi egyházak képviselőinek köszöntő beszédeivel kezdődött. A zsidó egyházak képviselőiben Köves Slomó rabbi köszöntötte a résztvevőket. Beszédében azt hangsúlyozta, hogy bár a vallásokat általában a múlttal hozzák összefüggésbe, a konferencia központi eleme a jövőről való gondolkodás. Mint mondta, ha valaki véletlenül eredményeként tekint a világra, annak felesleges törnie magát, hogy megvédje és óvja a környezetét az olyan dolgoktól,

mint a felmelegedés, eljegesedés, túlnépesedés, kihalás, stb. Ha nem céllal teremtett a világ, akkor csupán „esztétikai” kérdés annak fenntartása, nem morális kötelezettség. Előbbi esetben egy megállíthatatlan folyamat elszenvedői vagyunk, utóbbi esetben azonban

van okunk reménykedni a dolgok jobbra fordulásában. Az alapértéknek tekintett emberi méltóság is csak úgy értelmezhető, ha figyelembe vesszük, hogy mind egyformán Isten képmására letünk teremtve. Az isteni képmásnak reménységgel és hittel tevékenykednie ebben a teremtett világban a jobb jövőért.

A konferencián a zsidó közösségek részéről Heisler András, a Mazihsz elnöke, Róna Tamás neológus rabbi, valamint Szalai Kálmán, az EMIH munkatársa vettek részt.

A rabbi válaszol

Kivel házasodhat egy kohén?

Tisztelt Rabbi!

Azzal a kérdéssel fordulok önhöz, hogy szabad-e kohénnak betéret nőt feleségül vennie? Ha nem, mi a teendő, ha mégis megkötöttet egy ilyen házasság?

Üdvözlettel,
Gábor

Kedves Gábor!

A kohénok, a papi családból származók: Áron főpap fiúági leszármazottai (2Mózes 40:15.; Sulchán áruach, Even háezer 8:1.). Őket választotta ki az Örökkévaló, hogy a Szentélyben az istenszolgálatot végezzék (5Mózes 18:5.). Ez a szent feladat különböző kiváltságokkal és megszorításokkal egyaránt jár. Munkájuk fizetségként 24 féle juttatást kapnak a zsidó nép többi tagjától (lásd 4Mózes 18:8–24., Báva kámá 110b.). Ilyen pl. az elsőszülött kiváltságáért adott öt darab ezüstpénz (4Mózes uo. 16.), a kenyérsütéskor levett chálá (tésztaládozat – uo. 15:20.), stb. Emellett megtiszteljük őket azzal, hogy mindig elsőbbséget adunk nekik, pl. Tóraolvasásnál elsőnek hívjuk fel a kohént (SÁ Orách chájim 135:3.), stb.

Ugyanakkor a kohént, mint Isten szolgáját bizonyos előírások is kötik. Az egyik ilyen, hogy nem szabad halott közelébe mennie, temetésen részt venni, temetőbe mennie, nehogy tisztátalanra váljon (3Mózes 21:1., SÁ Jore déá 269:1.). Másik kikötés, hogy csak született zsidó hajadont vehet el feleségül (3Mózes uo. 7., Jechezkel 44:22.). Ez kizárja az elvált nőket (Sulchán áruach EH 6:1.), akkor is, ha háláchikusan váltak el, és így már szabadon köthetnek újabb zsidó házasságot. Ugyancsak kizárja azokat, akik nem zsidónak születtek, hanem háláchikusan betértek, noha zsidóként már házasodhatnak zsidó férfival (SÁ uo. 8.). A Sulchán áruach szerint olyan lánnyal sem szabad házasodnia kohénnak, akinek csak az anyja zsidó, az apja nem. Azonban, ha egy ilyen házasság már megkötöttet, nem kell elválniuk. Végül nem házasodhat a kohén olyan zsidó lánnyal, akinek tiltott viszonya volt nem-zsidóval (SÁ uo.).

Ha egy nem-zsidó lány azzal a szándékkal tér be, hogy egy kohénnal házasodhasson, az megkérdőjelezi a betérése tör-

vénységét is. Ugyanis a betérő azzal a szándékkal válik zsidóvá, hogy magára vállaljon minden tórai és rabbinikus előírást (Böchorot 30b., Maimonidész A tiltott testi kapcsolatok szabályai 12:17., 14:8.). Egyáltalán nem is tud betérni valaki azzal a szándékkal, hogy minden micvát be fog tartani egy kivétellel (lásd Misnát háégér 2:12.).

Ha egy kohén valahogy mégis olyan kötött házasságot, akivel nem lett volna szabad, még ha a zsidó törvényeknek megfelelően, chüpe alatt házasodott, akkor sem szabad ebben a házasságban tovább élniük, hanem mielőbb kötelező elválniuk (Sulchán áruach EH 6:6.). Amíg nem válik el, addig nem illetik meg a kohénok előjogai: nem adhat papi áldást, nem hívják a Tórához elsőként (Sulchán áruach OC 128:40.) [kérdéses, hogy egyáltalán lehet-e felhívni őt a Tórához – lásd Máchne Chájim responsum, Even háezer 2. kötet 3. fejezet; Igrot Mose responsum Orách chájim 5. kötet 3. fejezet végén], stb. Az ilyen házasságból származó fiúgyerek nem számít kohénnak (SÁ EH 7:14., 20.).

Üdvözlettel, Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja el!

Munkatársak: Golubovics Martina,
Dénes Anna, Kovács Kristóf
Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
ISSN 1416-4604

